OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ OSÓB FIZYCZNYCH W ŻYCIU PRYWATNYM

ustalone uchwałą nr UZ/173/2019 z dnia 5 lipca 2019 r.
Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	OWU: § 2 ust. 7, § 3, § 4, § 5, § 6, § 8, § 10, § 13, § 14 ust. 3, 4 i 6 Załącznik do OWU – klauzule dotyczące ryzyk dodatkowych: klauzula nr 1 klauzula nr 2 klauzula nr 3 klauzula nr 4: ust. 1 i ust. 3 klauzula nr 5 klauzula nr 7 klauzula nr 9: ust. 1 i ust. 2 klauzula nr 10: ust. 1 klauzula nr 11: ust. 1 klauzula nr 13: ust. 1 klauzula nr 14: ust. 1 klauzula nr 15: ust. 1

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Ograniczenia oraz wyłączenia dpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	OWU: § 2 ust 7, § 3, § 4, § 5, § 6, § 7, § 8 ust. 1–3, § 9 ust. 5, § 10, § 13 ust. 1, § 14 ust. 3 i 4 Załącznik do OWU – klauzule dotyczące ryzyk dodatkowych: klauzula nr 4: ust. 2 klauzula nr 5 klauzula nr 9: ust. 3 klauzula nr 10: ust. 2 klauzula nr 11: ust. 2 klauzula nr 13: ust. 2 klauzula nr 14: ust. 2 klauzula nr 15: ust. 2

POSTANOWIENIA OGÓLNE
– czyli kilka ważnych informacji na początek

§ 1

Na podstawie niniejszych „Ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej osób fizycznych w życiu prywatnym" (zwanych dalej „OWU") ubezpieczający może zawrzeć z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń Spółką Akcyjną (zwanym dalej „PZU") umowę ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej osób fizycznych w życiu prywatnym (zwanego dalej „ubezpieczeniem OC").

§ 2

1. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na swój własny rachunek (dla siebie – jest on wtedy również ubezpieczonym) lub na cudzy rachunek (dla innego podmiotu – ten podmiot jest wtedy ubezpieczonym). W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek:
   1) obowiązek zapłaty składki ubezpieczeniowej należy do ubezpieczającego;
   2) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU, PZU może podnieść również przeciwko ubezpieczonemu;
   3) ubezpieczony może żądać, by PZU udzieliło mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków ubezpieczonego.
2. W porozumieniu z ubezpieczającym, do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odbiegające od ustalonych w OWU, w szczególności klauzule stanowiące załącznik do OWU. W razie wprowadzenia do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odbiegających, OWU mają zastosowanie w zakresie nieuregulowanym tymi postanowieniami.
3. PZU zobowiązany jest przedstawić ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy ubezpieczenia a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy ubezpieczenia. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla ubezpieczającego lub ubezpieczonego. Przepisu nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.
4. PZU doręcza ubezpieczającemu OWU przed zawarciem umowy ubezpieczenia. Jeśli umowa ubezpieczenia jest zawierana na cudzy rachunek to ubezpieczający jest zobowiązany przekazać OWU wszystkim ubezpieczonym przed rozpoczęciem okresu ubezpieczenia, a jeśli to nie jest możliwe – najpóźniej w pierwszym dniu tego okresu. OWU mogą być przekazane w wersji papierowej lub – jeśli ubezpieczony się zgodzi – na innym trwałym nośniku. PZU może poprosić ubezpieczającego o dowód potwierdzający przekazanie OWU ubezpieczonym.
5. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawierana za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość (umowa direct, umowa w systemie uproszczonym), OWU są ponadto udostępniane w placówkach i na stronie internetowej PZU oraz przekazywane ubezpieczającemu wraz z dokumentem ubezpieczenia.
6. Językiem stosowanym przez PZU w relacjach z konsumentem jest język polski.
7. W sprawach nieuregulowanych w OWU do umowy ubezpieczenia mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.

DEFINICJE
– czyli pojęcia, które pojawiają się w OWU

§ 3

W OWU używa się pojęć:

1) **akty terroryzmu** – działania indywidualne lub grupowe skierowane przeciwko ludności lub mieniu. Ich celem jest osiągnięcie skutków ekonomicznych, politycznych, religijnych lub społecznych przez wprowadzenie chaosu, zastraszanie ludności, dezorganizację życia publicznego;
2) **amatorskie uprawianie sportu** – rekreacyjne uprawianie sportu jako formy wypoczynku lub w celu utrzymania lub regeneracji sił witalnych; nie obejmuje wyczynowego uprawiania sportu;
3) **biżuteria** – przedmioty osobistego użytku przeznaczone do ozdoby ciała lub stroju człowieka, do wykonania których użyto metali szlachetnych lub półszlachetnych, kamieni szlachetnych lub półszlachetnych;
4) **czynności życia prywatnego** – czynności dotyczące sfery prywatnej, niezwiązane z aktywnością zawodową i pozostające bez związku z wykonywaniem obowiązków służbowych, pracą zarobkową, praktyczną nauką zawodu poza siedzibą szkoły. Za czynności życia prywatnego nie uważa się w szczególności wykonywania działalności gospodarczej, wolnego zawodu, pełnienia funkcji w związkach, zrzeszeniach, organizacjach społecznych lub politycznych oraz we wspólnotach mieszkaniowych;
5) **dokument ubezpieczenia** – polisa, karta, certyfikat lub inny dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia;
6) **domownik** – osoba bliska ubezpieczonego wskazanego w dokumencie ubezpieczenia, która:
   a) pozostaje z nim we wspólnym gospodarstwie domowym albo
   b) nie pozostaje z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, ale z nim mieszka;
7) **osoba bliska** – małżonek, konkubent, konkubina, wstępny, zstępny, brat, siostra, ojczym, macocha, pasierb, pasierbica, teść, teściowa, zięć, synowa, przysposobiony, przysposabiający, pozostający pod opieką lub przyjęty na wychowanie w ramach rodziny zastępczej, w rozumieniu przepisów prawa rodzinnego i opiekuńczego;
8) **osoba trzecia** – każda osoba lub podmiot, które nie są ubezpieczającym lub ubezpieczonym;
9) **pomoc domowa** – każda osoba (na przykład gosposia, ogrodnik, opiekunka do dzieci, osoba sprawująca opiekę nad osobą niepełnosprawną, osoba sprawująca opiekę nad psem), która wykonuje powierzone prace pomocnicze w gospodarstwie domowym ubezpieczonego;
10) **psy agresywne** – psy ras uznawanych za agresywne na podstawie obowiązujących przepisów prawa polskiego: amerykański pit bull terier, pies z Majorki (Perro de Presa Mallorquin), buldog amerykański, dog argentyński, pies kanaryjski (Perro de Presa Canario), tosa inu, rottweiler, akbash dog, anatolian karabash, moskiewski stróżujący, owczarek kaukaski oraz psy o widocznych cechach tych ras;
11) **szkoda** – utrata, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy, w tym także utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie nastąpiła utrata, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy, oraz śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, w tym także utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia;
12) **ubezpieczający** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, która zawiera umowę ubezpieczenia i jest zobowiązana do opłacenia składki ubezpieczeniowej;
13) **ubezpieczony** – osoba fizyczna, na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia;
14) **umowa direct** – umowa ubezpieczenia zawarta przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość z zachowaniem obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa, w tym o świadczeniu usług drogą elektroniczną, za pośrednictwem internetu lub w trakcie rozmowy telefonicznej, niebędąca umową w systemie uproszczonym;
15) **umowa w systemie uproszczonym** – umowa ubezpieczenia zawarta przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość z zachowaniem obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa, w tym o świadczeniu usług drogą elektroniczną, z zastosowaniem przesłanej przez PZU oferty;
16) **urządzenie transportu osobistego** – urządzenie konstrukcyjnie przeznaczone do poruszania się osób, napędzane siłą mięśni lub za pomocą silnika elektrycznego, którego szerokość w ruchu nie przekracza 0,9 m (na przykład hulajnoga, hulajnoga elektryczna);
17) **wyczynowe uprawianie sportu** – uprawianie dyscyplin sportowych, które polega na regularnym uczestniczeniu w treningach w klubie, związku lub stowarzyszeniu sportowym. To także udział we współzawodnictwie sportowym (zawody, mecze, turnieje lub inne imprezy o charakterze sportowym) lub udział w sportowych obozach kondycyjnych czy szkoleniowych – w celu nauki i doskonalenia umiejętności w danej dyscyplinie sportowej i osiągania w niej coraz lepszych wyników;
18) **zwierzęta domowe** – udomowione: psy, koty, chomiki, świnki morskie, papugi, kanarki, żółwie, ryby akwariowe, fretki, szynszyle, myszoskoczki, myszy, szczury, króliki, z wyłączeniem trzymanych w celach hodowlanych lub handlowych.

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA
– czyli co można ubezpieczyć i za co odpowiada PZU

§ 4

1. Przedmiotem ubezpieczenia OC jest odpowiedzialność cywilna ubezpieczonego, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, oraz domownika, gdy w związku z wykonywaniem czynności życia prywatnego lub w związku z posiadanym mieniem, które służy wykonywaniu tych czynności, w następstwie czynu niedozwolonego (odpowiedzialność cywilna deliktowa) są oni zobowiązani do naprawienia szkody wyrządzonej osobie trzeciej.
2. Przedmiotem ubezpieczenia OC jest również odpowiedzialność cywilna osoby, która posiada na podstawie tytułu prawnego, w tym umowy najmu, lokal lub budynek, który służy wykonywaniu czynności życia prywatnego, gdy w związku z posiadaniem tego mienia w następstwie czynu niedozwolonego (odpowiedzialność cywilna deliktowa) jest ona zobowiązana do naprawienia szkody wyrządzonej osobie trzeciej. Powyższy lokal lub budynek to mienie, którego ubezpieczony wskazany w dokumencie ubezpieczenia lub domownik jest właścicielem lub współwłaścicielem lub, do którego przysługuje mu spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu lub prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej.
3. Przedmiotem ubezpieczenia OC jest również odpowiedzialność cywilna pomocy domowej wobec osób trzecich za szkody będące następstwem czynu niedozwolonego (odpowiedzialność cywilna deliktowa), wyrządzone podczas wykonywania powierzonych prac pomocniczych w gospodarstwie domowym na rzecz ubezpieczonego, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, lub domownika.
4. Ochroną ubezpieczeniową objęte są także szkody wyrządzone w wyniku rażącego niedbalstwa.
5. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje w szczególności odpowiedzialność cywilną związaną z:
   1) powstaniem szkód wodno-kanalizacyjnych;
   2) utrzymaniem chodników przy posesji lub działce rekreacyjnej posiadanej przez ubezpieczonego, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, lub domownika;
   3) używaniem urządzeń gospodarstwa domowego, roweru, urządzenia transportu osobistego, wózka inwalidzkiego lub dziecięcego;
   4) posiadaniem zwierząt domowych;
   5) amatorskim uprawianiem sportu;
   6) działaniem w wolontariacie;
   7) opieką nad dziećmi, osobami niepełnosprawnymi oraz innymi osobami;
   8) użytkowaniem do celów rekreacyjnych zdalnie sterowanych (bezzałogowych): modeli pojazdów, modeli statków wodnych, modeli latających oraz dronów o wadze do 5 kg;
   9) krótkotrwałym (do 90 dni) używaniem pomieszczeń wraz z ich wyposażeniem podczas wyjazdów turystycznych, służbowych, integracyjnych lub podczas nauki.

6. PZU udziela ochrony ubezpieczeniowej w granicach odpowiedzialności ustawowej ubezpieczonego, z uwzględnieniem postanowień OWU.
7. Warunkiem odpowiedzialności PZU jest wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego w okresie ubezpieczenia oraz zgłoszenie roszczenia z tego tytułu przed upływem terminu przedawnienia. **Wypadkiem ubezpieczeniowym** jest działanie lub zaniechanie ubezpieczonego, stanowiące czyn niedozwolony, w wyniku którego wyrządził on szkodę objętą zakresem ubezpieczenia.
8. O ile nie umówiono się inaczej, ubezpieczeniem objęta jest odpowiedzialność cywilna za szkody powstałe wskutek wypadku ubezpieczeniowego, który wystąpił w Polsce.

§ 5

1. Z uwzględnieniem ust. 2–4, niezależnie od odpowiedzialności cywilnej, o której mowa w § 4, PZU – w ramach sumy gwarancyjnej – obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w okresie ubezpieczenia, spowodowane bezpośrednim działaniem wody lub innej cieczy, która wydostała się z instalacji centralnego ogrzewania, klimatyzacyjnej, wodnej, kanalizacyjnej lub urządzeń domowych bezpośrednio z nimi współpracujących, gdy bezpośrednie źródło powstania tej szkody znajduje się w lokalu lub budynku, który służy wykonywaniu czynności życia prywatnego i jest w posiadaniu ubezpieczonego wskazanego w dokumencie ubezpieczenia na podstawie tytułu prawnego.
2. Z odpowiedzialności PZU wyłączone są szkody:
   1) powstałe wskutek siły wyższej;
   2) wyrządzone z winy umyślnej:
      a) ubezpieczonego,
      b) osób, o których mowa w § 4 ust. 1–3.
3. Ochrona ubezpieczeniowa, o której mowa w ust. 1, nie obejmuje szkód wyrządzonych osobom, o których mowa w § 4 ust. 1–3.
4. Mają zastosowanie postanowienia § 7 ust. 1 pkt 4, 9, 10, 11, 14, 16, 18, 19 oraz ust. 2, § 8, § 13 ust. 1 oraz ust. 3.

§ 6

1. Z uwzględnieniem ust. 2, niezależnie od odpowiedzialności cywilnej, o której mowa w § 4, PZU – w ramach sumy gwarancyjnej i do podlimitu odpowiedzialności w wysokości 10.000 zł – obejmuje ochroną ubezpieczeniową również szkody, jakie wyrządził domownik, który w chwili wyrządzenia tych szkód, nie ukończył trzynastu lat (zwany dalej „małoletnim"), gdy ubezpieczony wskazany w dokumencie ubezpieczenia lub domownik, zobowiązany do nadzoru nad tym małoletnim uczynił zadość temu obowiązkowi albo szkoda powstałaby także przy starannym wykonywaniu nadzoru.
2. Mają zastosowanie postanowienia § 4 ust. 7 oraz ust. 8, § 7, § 8, § 13.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI
– czyli za co PZU nie odpowiada

§ 7

1. PZU nie odpowiada za szkody:
   1) wyrządzone umyślnie;
   2) wyrządzone domownikowi;
   3) wyrządzone pomocy domowej podczas wykonywania przez pomoc domową powierzonych prac pomocniczych w gospodarstwie domowym;
   4) wyrządzone w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że nie miało to wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego. Stan, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, ocenia się według przepisów prawa państwa, w którym wystąpił wypadek ubezpieczeniowy;
   5) wyrządzone przez posiadane zwierzęta inne niż zwierzęta domowe, z wyłączeniem szkód wyrządzonych przez pszczoły z pasieki do 5 uli;
   6) wyrządzone wskutek wyczynowego uprawiania sportu;
   7) wyrządzone wskutek spowodowania utrudnienia ruchu lotniczego lub kolizji ze statkiem powietrznym;
   8) wynikłe z przeniesienia chorób zakaźnych lub zakażeń,
   9) polegające na zniszczeniu, uszkodzeniu, zaginięciu lub kradzieży: gotówki, papierów wartościowych, bonów towarowych, dzieł sztuki, biżuterii (z wyłączeniem okularów i zegarków na rękę), przedmiotów z metali lub kamieni szlachetnych, przedmiotów o charakterze zabytkowym, archiwalnym lub unikatowym;
   10) polegające na zniszczeniu, uszkodzeniu, zaginięciu lub kradzieży: dokumentów, nośników danych, danych;
   11) powstałe wskutek powolnego działania: temperatury, gazów, dymu, sadzy, ścieków, zagrzybienia, wibracji oraz działania hałasu;
   12) związane z naruszeniem praw własności intelektualnej, to jest powstałe w wyniku naruszenia praw autorskich, licencji, patentów, znaków towarowych lub nazw fabrycznych;
   13) związane z dostępem lub korzystaniem z sieci komputerowych lub internetu;
   14) powstałe w następstwie aktów terroryzmu, działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, strajków, niepokojów społecznych;
   15) powstałe w wyniku udziału ubezpieczonego, w strajkach, rozruchach, zamieszkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg;
   16) powstałe wskutek oddziaływania energii jądrowej, promieni laserowych, maserowych, promieniowania jonizującego, pola magnetycznego i elektromagnetycznego, skażenia radioaktywnego;
   17) wynikające z konieczności podjęcia działania bądź zaniechania, określonego w decyzji administracyjnej;
   18) powstałe w środowisku naturalnym, polegające na jego zanieczyszczeniu lub skażeniu;
   19) powstałe w drzewostanie lasów lub parków.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje kar pieniężnych, kar umownych, grzywien sądowych i administracyjnych, zadatków, roszczeń z tytułu odstąpienia od umowy, roszczeń o zwrot kosztów poniesionych na poczet lub w celu wykonania umowy, odszkodowań o charakterze karnym (exemplary damages, punitive damages), do zapłacenia których ubezpieczony jest zobowiązany.
3. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje roszczeń, które dotyczą naruszenia dóbr osobistych innych niż życie i zdrowie człowieka.
4. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje odpowiedzialności cywilnej będącej przedmiotem ubezpieczeń obowiązkowych, o których mowa w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.
5. Ponadto, o ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony poprzez włączenie do umowy ubezpieczenia odpowiednich klauzul stanowiących załącznik do OWU, PZU nie odpowiada za szkody:
   1) powstałe w mieniu, z którego ubezpieczony wskazany w dokumencie ubezpieczenia lub domownik, korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy, za wyjątkiem krótkotrwałego (do 90 dni) używania pomieszczeń wraz z ich wyposażeniem podczas wyjazdów turystycznych, służbowych, integracyjnych lub podczas nauki;
   2) wyrządzone przez posiadane psy agresywne;
   3) powstałe z tytułu posiadania lub używania koni;
   4) powstałe z tytułu posiadania lub używania broni palnej, pneumatycznej, urządzeń do gry w paintball oraz amunicji do tej broni lub urządzeń;
   5) powstałe podczas uczestnictwa w polowaniach;
   6) powstałe z tytułu posiadania lub używania jednostek pływających;
   7) wyrządzone w związku z posiadaniem lub używaniem pojazdów mechanicznych, które nie podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych;
   8) wyrządzone najemcy w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy najmu lokalu lub budynku zawartej przez ubezpieczonego wskazanego w dokumencie ubezpieczenia lub domownika, z tym najemcą;
   9) wyrządzone w związku z praktyczną nauką zawodu poza siedzibą szkoły.

6. Szkody wymienione w ust. 5 są objęte ubezpieczeniem tylko w takim zakresie, w jakim zostało to ustalone w treści klauzuli, czyli postanowienia dodatkowego lub odbiegającego od ustalonego w OWU.
7. Za rozszerzenie zakresu ochrony ubezpieczeniowej, o którym mowa w ust. 5, ustalana jest dodatkowa składka ubezpieczeniowa.

SUMA GWARANCYJNA

– czyli jak ustalić sumę gwarancyjną i co ona obejmuje

§ 8

1. Suma gwarancyjna określona w umowie ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU w odniesieniu do wszystkich wypadków ubezpieczeniowych, które wystąpiły w okresie ubezpieczenia. Jeżeli umowa ubezpieczenia przewiduje podlimit odpowiedzialności PZU z tytułu określonych szkód, wówczas podlimit ten stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU z tytułu tych szkód.
2. Każdorazowa wypłata odszkodowania lub kosztów wymienionych w ust. 4 powoduje zmniejszenie sumy gwarancyjnej oraz podlimitów odpowiedzialności o wypłaconą kwotę.
3. Ubezpieczający, w porozumieniu z PZU, może uzupełnić sumę gwarancyjną. W takim przypadku musi zapłacić dodatkową składkę ubezpieczeniową. Za wypadki ubezpieczeniowe, które wystąpiły do dnia uzupełnienia sumy gwarancyjnej, PZU ponosi odpowiedzialność do wysokości sumy gwarancyjnej sprzed jej uzupełnienia.
4. W ramach sumy gwarancyjnej PZU zobowiązane jest do pokrycia kosztów:
   1) wynagrodzenia ekspertów, powołanych w uzgodnieniu z PZU, w celu ustalenia okoliczności, przyczyn lub rozmiaru szkody;
   2) obrony w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi, czyli:
      a) niezbędnych kosztów obrony sądowej przed roszczeniem poszkodowanego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia w sporze prowadzonym w porozumieniu z PZU,
      b) niezbędnych kosztów obrony sądowej w postępowaniu karnym, jeśli toczące się postępowanie ma związek z ustaleniem odpowiedzialności, jeżeli PZU zażądał powołania obrony lub wyraził zgodę na pokrycie tych kosztów,
      c) kosztów postępowań sądowych, w tym mediacji lub postępowania pojednawczego oraz kosztów opłat administracyjnych, jeżeli PZU wyraziło zgodę na pokrycie tych kosztów.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

– czyli jak zawrzeć umowę ubezpieczenia

§ 9

1. PZU zawiera umowę ubezpieczenia z ubezpieczającym na podstawie jego wniosku, przy czym nie dotyczy to umowy w systemie uproszczonym.
2. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości PZU wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU zapytywało w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy ubezpieczenia w innych pismach. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. Jeśli PZU zawrze umowę ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
3. W czasie trwania umowy ubezpieczenia ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU o zmianie okoliczności, o których mowa w ust. 2, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
4. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 2 i 3 spoczywają zarówno na ubezpieczającym, jak i ubezpieczonym, chyba że ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
5. PZU nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 2–4 nie zostały podane do wiadomości PZU. Jeżeli do naruszenia ust. 2–4 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek ubezpieczeniowy i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
6. Zawarcie umowy direct następuje po tym jak ubezpieczający:
   1) zapozna się z właściwym regulaminem świadczenia usług drogą elektroniczną (o ile jest wymagany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa) i go zaakceptuje;
   2) zaakceptuje treść OWU;
   3) złoży wniosek za pośrednictwem internetu lub w trakcie rozmowy telefonicznej.
7. Zawarcie umowy ubezpieczenia za pośrednictwem internetu następuje z chwilą zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty w terminie ustalonym zgodnie z § 12 ust. 7. Zawarcie umowy ubezpieczenia w trakcie rozmowy telefonicznej następuje z chwilą potwierdzenia przez PZU przyjęcia wniosku ubezpieczającego.
8. Zawarcie umowy w systemie uproszczonym następuje z chwilą zapłaty składki ubezpieczeniowej.
9. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres wskazany w tej umowie.
10. Zawarcie umowy ubezpieczenia PZU potwierdza dokumentem ubezpieczenia.

POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU

– czyli kiedy rozpoczyna i kończy się ochrona ubezpieczeniowa

§ 10

1. Okres ubezpieczenia wskazany jest w dokumencie ubezpieczenia.
2. Ochrona ubezpieczeniowa trwa:
   1) od pierwszego dnia okresu ubezpieczenia wskazanego w dokumencie ubezpieczenia, jeśli termin zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty przypada w tym pierwszym dniu okresu ubezpieczenia lub później. Jeżeli składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, ochrona ubezpieczeniowa wygasa w dniu, w którym ubezpieczający otrzyma wypowiedzenie umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym;
   2) od następnego dnia po dniu zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, nie wcześniej jednak niż od pierwszego dnia okresu ubezpieczenia wskazanego w dokumencie ubezpieczenia, jeśli termin zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty przypada przed tym pierwszym dniem okresu ubezpieczenia. Jeżeli składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie została zapłacona do 30 dnia liczonego od pierwszego dnia okresu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia rozwiązuje się z tym dniem.
3. Ochrona ubezpieczeniowa w umowie ubezpieczenia zawieranej za pośrednictwem internetu trwa od pierwszego dnia okresu ubezpieczenia wskazanego w dokumencie ubezpieczenia.
4. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
   1) z upływem okresu ubezpieczenia;
   2) z dniem, w którym suma gwarancyjna się wyczerpie;
   3) z dniem doręczenia PZU oświadczenia o odstąpieniu od umowy ubezpieczenia na zasadach określonych w § 11;
   4) z upływem 7 dni od dnia, w którym ubezpieczający otrzyma wezwanie do zapłaty kolejnej raty składki ubezpieczeniowej wysłane po upływie terminu jej płatności, jeśli w tym wezwaniu ubezpieczający został poinformowany, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego wezwania spowoduje, że ochrona ubezpieczeniowa wygaśnie;
   5) z dniem doręczenia drugiej stronie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, o którym mowa w § 12 ust.10.

§ 11

1. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, ubezpieczający ma prawo odstąpienia od tej umowy ubezpieczenia:
   1) w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia – jeśli ubezpieczający jest konsumentem;
   2) w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia – jeśli ubezpieczający jest przedsiębiorcą

   – składając oświadczenie w tym zakresie.
   Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia PZU nie poinformowało ubezpieczającego, który jest konsumentem, o prawie odstąpienia od umowy ubezpieczenia, termin 30 dni biegnie

od dnia, w którym ten ubezpieczający dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w jakim PZU udzielało ochrony ubezpieczeniowej.

2. Jeśli ubezpieczający, który jest konsumentem, zawrze umowę ubezpieczenia za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość (umowa direct, umowa w systemie uproszczonym), termin w ciągu którego może on odstąpić od tej umowy ubezpieczenia, składając pisemne oświadczenie w tym zakresie, wynosi 30 dni od dnia poinformowania go o zawarciu tej umowy ubezpieczenia lub jeśli jest to termin późniejszy – od dnia doręczenia mu informacji, które należy przekazać konsumentowi na podstawie przepisów dotyczących zawierania umów na odległość. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem oświadczenie o odstąpieniu zostało wysłane.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

– czyli jak PZU ustala składkę ubezpieczeniową i jak można ją zapłacić

§ 12

1. Wysokość składki ubezpieczeniowej ustala się według taryfy, która obowiązuje w dniu przygotowania przez PZU oferty ubezpieczenia dla ubezpieczającego, z uwzględnieniem:
   1) sumy gwarancyjnej;
   2) okresu ubezpieczenia;
   3) zakresu ubezpieczenia;
   4) przebiegu ubezpieczenia w PZU.
2. W umowie ubezpieczenia stosuje się następujące zniżki składki ubezpieczeniowej:
   1) za kontynuację umowy ubezpieczenia;
   2) które zależą od indywidualnej oceny ryzyka.
3. W umowie ubezpieczenia stosuje się następujące zwyżki składki ubezpieczeniowej, które zależą od:
   1) szkodowego przebiegu ubezpieczenia;
   2) ratalnej płatności składki ubezpieczeniowej;
   3) indywidualnej oceny ryzyka.
4. Składkę ubezpieczeniową oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU.
5. Składka ubezpieczeniowa może być płatna jednorazowo, a w przypadku umowy ubezpieczenia zawieranej na rok, jednorazowo albo w ratach. Terminy płatności składki i wysokość rat tej składki są określone w dokumencie ubezpieczenia.
6. Składka ubezpieczeniowa albo jej rata może być płatna w gotówce albo w formie bezgotówkowej.
7. W umowie ubezpieczenia zawieranej za pośrednictwem internetu termin płatności składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty ustala się na dzień przypadający najpóźniej przed dniem rozpoczęcia okresu ubezpieczenia wskazanego w dokumencie ubezpieczenia.
8. Jeżeli zapłata składki ubezpieczeniowej albo raty składki ubezpieczeniowej dokonywana jest w formie bezgotówkowej, za datę zapłaty składki ubezpieczeniowej uważa się dzień:
   1) autoryzacji płatności – jeśli ubezpieczający płaci kartą lub za pośrednictwem moje.pzu.pl;
   2) w którym pełna, wymagalna kwota składki albo jej raty wpłynęła na rachunek bankowy PZU – jeśli ubezpieczający płaci na przykład przelewem bankowym lub przekazem pocztowym.
9. Jeśli ochrona ubezpieczeniowa wygaśnie przed upływem okresu, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki ubezpieczeniowej za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
10. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki ubezpieczeniowej, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, składając oświadczenie w tym zakresie.
11. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony podał do wiadomości PZU nieprawdziwe dane mające wpływ na wysokość składki ubezpieczeniowej, ubezpieczający zobowiązany jest do dopłaty składki ubezpieczeniowej wynikającej z różnicy pomiędzy składką ubezpieczeniową, jaka należałaby się PZU gdyby podano dane prawdziwe a składką ubezpieczeniową przyjętą w umowie ubezpieczenia. W razie wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego roszczenie PZU o dopłatę różnicy składki ubezpieczeniowej staje się natychmiast wymagalne i płatne najpóźniej w dniu wypłaty odszkodowania. Postanowienia, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (umowa direct, umowa w systemie uproszczonym).

POSTĘPOWANIE W RAZIE WYPADKU UBEZPIECZENIOWEGO

– czyli co należy zrobić, gdy zdarzy się szkoda

§ 13

1. W razie wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczający lub ubezpieczony ma obowiązek:
   1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia, zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie zastosował powyższych środków, PZU wolne jest od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu. PZU zobowiązane jest, w granicach sumy gwarancyjnej, zwrócić koszty wynikłe z zastosowania powyższych środków, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne;
   2) zawiadomić PZU o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia jego wystąpienia lub powzięcia o nim wiadomości. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa tego obowiązku, PZU może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU ustalenie okoliczności i skutków wypadku. Skutki braku zawiadomienia PZU o wypadku ubezpieczeniowym nie nastąpią, jeżeli PZU w powyższym terminie otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
2. Jeśli poszkodowany wystąpił przeciwko ubezpieczonemu z roszczeniem o odszkodowanie, ubezpieczający lub ubezpieczony jest zobowiązany niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni, powiadomić o tym PZU. W razie wystąpienia z powyższym roszczeniem na drogę sądową, ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od otrzymania pozwu, zawiadomić o tym PZU. Ubezpieczający lub ubezpieczony jest zobowiązany dostarczyć PZU orzeczenie sądu w terminie umożliwiającym zajęcie stanowiska co do wniesienia środka odwoławczego.
3. W razie wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczający lub ubezpieczony jest zobowiązany do podjęcia współpracy z PZU w celu wyjaśnienia okoliczności i przyczyn powstania szkody oraz ustalenia jej rozmiaru.

USTALENIE I WYPŁATA ODSZKODOWANIA ORAZ OBOWIĄZKI INFORMACYJNE PZU

– czyli kiedy PZU wypłaca odszkodowanie i jakie ma obowiązki

§ 14

1. PZU wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym.
2. Gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 1 okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU wypłaca w terminie określonym w ust. 1.
3. Zaspokojenie lub uznanie przez ubezpieczonego roszczenia, o którym mowa w § 13 ust. 2, nie wywołuje skutków prawnych względem PZU, jeżeli PZU nie wyraziło na to uprzedniej zgody.

4. Jeżeli tytułem odszkodowania przysługują poszkodowanemu zarówno świadczenia jednorazowe jak i renty, PZU zaspokaja je z obowiązującej sumy gwarancyjnej w następującej kolejności:
   1) świadczenie jednorazowe;
   2) renty czasowe;
   3) renty dożywotnie.
5. PZU jest zobowiązane:
   1) po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym ubezpieczającego lub ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego wypadku ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie – lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego może zgłosić również ubezpieczony albo jego spadkobiercy. W tym przypadku spadkobierca jest traktowany tak jak uprawniony z umowy ubezpieczenia;
   2) jeżeli w terminach określonych w ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie:
      a) osoby zgłaszającej roszczenie oraz
      b) ubezpieczonego w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie

      – o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części odszkodowania;
   3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
      a) osoby występującej z roszczeniem oraz
      b) ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie

      – wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniające całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
   4) do udostępnienia ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU lub wysokości odszkodowania. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU;
   5) do udostępnienia osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
   6) na żądanie ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU oraz ustalenia okoliczności wypadku ubezpieczeniowego, jak również wysokości odszkodowania;
   7) na żądanie ubezpieczającego lub ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.
6. PZU wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

– czyli co jeszcze jest ważne

§ 15

1. Reklamację, skargę lub zażalenie składa się w każdej jednostce PZU obsługującej klienta.
2. Reklamacja, skarga lub zażalenie mogą być złożone w formie:
   1) pisemnej – osobiście albo przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, na przykład pisząc na adres: PZU SA ul. Postępu 18A, 02-676 Warszawa (adres tylko do korespondencji);
   2) ustnej – telefonicznie, na przykład dzwoniąc pod numer infolinii 801 102 102, albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce, o której mowa w ust. 1;
   3) elektronicznej – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl lub wypełniając formularz na www.pzu.pl.
3. PZU rozpatruje reklamację, skargę lub zażalenie i udziela na nie odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 3, PZU przekazuje osobie, która złożyła reklamację, skargę lub zażalenie informację, w której:
   1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
   2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
   3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji, skargi lub zażalenia.
5. Odpowiedź PZU na reklamację, skargę lub zażalenie zostanie dostarczona osobie, która je złożyła, w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji, z tym że odpowiedź można dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek osoby, która złożyła tę reklamację, skargę lub zażalenie.
6. Osobie fizycznej, która złożyła reklamację przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
   1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
   2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.
7. Reklamacje, skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostki organizacyjne PZU, które są właściwe ze względu na przedmiot sprawy.
8. Reklamacje uregulowane są w ustawie o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń.
9. PZU przewiduje możliwość pozasądowego rozwiązywania sporów.
10. Podmiotem uprawnionym w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla PZU do pozasądowego rozpatrywania sporów, jest Rzecznik Finansowy, którego adres strony internetowej jest następujący: www.rf.gov.pl.
11. W przypadku umowy zawieranej za pośrednictwem internetu, konsument ma prawo skorzystać z pozasądowego sposobu rozstrzygania sporów i złożyć skargę za pośrednictwem platformy internetowego systemu rozstrzygania sporów (Platforma ODR) zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. – adres: http://ec.europa.eu/consumers/odr/. Za działanie Platformy ODR odpowiada Komisja Europejska. Adres poczty elektronicznej do kontaktu z PZU to: reklamacje@pzu.pl.
12. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
13. PZU podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

§ 16

1. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
2. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

ZAŁĄCZNIK – KLAUZULE DOTYCZĄCE RYZYK DODATKOWYCH

KLAUZULA NR 1

ROZSZERZENIE ZAKRESU TERYTORIALNEGO ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY BĘDĄCE NASTĘPSTWEM WYPADKÓW UBEZPIECZENIOWYCH, KTÓRE ZASZŁY NA TERENIE PAŃSTW UNII EUROPEJSKIEJ ORAZ ISLANDII, NORWEGII I SZWAJCARII.

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, strony postanawiają rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, oraz domownika, za szkody powstałe w wyniku wypadków ubezpieczeniowych, które wystąpiły na terenie państw Unii Europejskiej oraz Islandii, Norwegii i Szwajcarii.

KLAUZULA NR 2

ROZSZERZENIE ZAKRESU TERYTORIALNEGO ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY BĘDĄCE NASTĘPSTWEM WYPADKÓW UBEZPIECZENIOWYCH, KTÓRE ZASZŁY NA TERENIE CAŁEGO ŚWIATA Z WYŁĄCZENIEM USA I KANADY.

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, strony postanawiają rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, oraz domownika, za szkody powstałe w wyniku wypadków ubezpieczeniowych, które wystąpiły na terenie całego świata z wyłączeniem USA i Kanady.

KLAUZULA NR 3

ROZSZERZENIE ZAKRESU TERYTORIALNEGO ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY BĘDĄCE NASTĘPSTWEM WYPADKÓW UBEZPIECZENIOWYCH, KTÓRE ZASZŁY NA TERENIE CAŁEGO ŚWIATA.

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, strony postanawiają rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, oraz domownika, za szkody powstałe w wyniku wypadków ubezpieczeniowych, które wystąpiły na terenie całego świata.

KLAUZULA NR 4

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY POWSTAŁE W MIENIU NAJMOWANYM.

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, strony postanawiają rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną za szkody, które powstały:
   1) w mieniu, z wyłączeniem mienia służbowego, z którego ubezpieczony, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, lub domownik, korzystali na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy;
   2) w mieniu służbowym podczas wykonywania obowiązków służbowych.

   Mieniem służbowym jest laptop, tablet, telefon komórkowy, w tym smartfon, który pracodawca przekazał ubezpieczonemu, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, lub domownikowi, do używania na podstawie dokumentu nakładającego odpowiedzialność materialną na korzystającego z tego mienia.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód, które:
   1) powstały w pojazdach innych niż rower, wózek inwalidzki lub urządzenie transportu osobistego oraz ich wyposażeniu i mieniu pozostawionym w tych pojazdach;
   2) wynikły z normalnego zużycia mienia;
   3) wynikły z eksploatacji mienia niezgodnie z jego przeznaczeniem;
   4) polegają na utracie mienia, chyba że szkoda została wyrządzona w mieniu służbowym;
   5) powstały w następstwie prac budowlano-montażowych lub remontowych, z wyłączeniem napraw koniecznych, do których – na podstawie obowiązujących przepisów prawa – zobowiązany jest ubezpieczony, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, lub domownik;
   6) powstały w programach komputerowych, z wyłączeniem systemów operacyjnych zainstalowanych w sprzęcie komputerowym.
3. W razie utraty mienia służbowego ubezpieczony, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, lub domownik, zobowiązany jest zawiadomić jednostkę policji, o ile zachodzi taka potrzeba, w szczególności w przypadku kradzieży lub rabunku.

KLAUZULA NR 5

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY WYRZĄDZONE PRZEZ POSIADANE PSY AGRESYWNE.

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, strony postanawiają rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, oraz domownika za szkody, które wyrządziły posiadane przez nich psy agresywne.

KLAUZULA NR 7

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY POWSTAŁE Z TYTUŁU POSIADANIA LUB UŻYWANIA KONI.

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, strony postanawiają rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, oraz domownika za szkody, które powstały z tytułu posiadania lub używania przez nich koni w celach rekreacyjnych.

KLAUZULA NR 9

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY POWSTAŁE Z TYTUŁU UCZESTNICTWA W POLOWANIACH.

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, strony postanawiają rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, oraz domownika, za szkody, które:
   1) wyrządził ubezpieczony, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, lub domownik podczas uczestnictwa w polowaniach (w tym podczas używania myśliwskiej broni palnej oraz amunicji do tej broni);
   2) wyrządziły psy wykorzystywane w celach myśliwskich i posiadane przez ubezpieczonego, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, lub domownika, podczas uczestnictwa w polowaniach.
2. PZU udziela ochrony ubezpieczeniowej pod warunkiem, że ubezpieczony, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia,

oraz domownik mają wymagane przepisami prawa uprawnienia i zezwolenia na:
1) uczestnictwo w polowaniach;
2) posiadanie myśliwskiej broni palnej i amunicji do tej broni;
3) posiadanie psów wykorzystywanych w celach myśliwskich.

3. PZU nie odpowiada za szkody wyrządzone:
1) wskutek nieprawidłowego zabezpieczenia myśliwskiej broni palnej podczas transportu;
2) wskutek użycia myśliwskiej broni palnej przerobionej w sposób zmieniający jej rodzaj, kaliber lub przeznaczenie;
3) przez zwierzynę łowną w uprawach i płodach rolnych;
4) podczas polowania w uprawach i płodach rolnych.

KLAUZULA NR 10

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY POWSTAŁE Z TYTUŁU POSIADANIA LUB UŻYWANIA BRONI PALNEJ, PNEUMATYCZNEJ, URZĄDZEŃ DO GRY W PAINTBALL ORAZ AMUNICJI DO TEJ BRONI LUB URZĄDZEŃ.

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, strony postanawiają rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, oraz domownika, za szkody, które powstały z tytułu posiadania lub używania przez nich broni palnej, pneumatycznej, urządzeń do gry w paintball oraz amunicji do tej broni lub urządzeń.
Bronią palną jest broń bojowa, myśliwska, sportowa, gazowa, alarmowa, sygnałowa.

2. PZU nie odpowiada za szkody, które zostały wyrządzone wskutek:
1) użycia broni posiadanej bez wymaganych przepisami prawa zezwoleń;
2) nieprawidłowego zabezpieczenia broni podczas transportu;
3) użycia broni przerobionej w sposób zmieniający jej rodzaj, kaliber lub przeznaczenie.

KLAUZULA NR 11

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY POWSTAŁE Z TYTUŁU POSIADANIA LUB UŻYWANIA MAŁYCH JEDNOSTEK PŁYWAJĄCYCH.

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, strony postanawiają rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, oraz domownika, za szkody, które powstały z tytułu posiadania lub używania przez nich małych jednostek pływających, w tym wyrządzone w małych jednostkach pływających oraz ich wyposażeniu, z których ubezpieczony, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, lub domownik korzystali na podstawie umowy najmu.
Małymi jednostkami pływającymi jest następujący sprzęt pływający: łodzie wiosłowe, kajaki wodne, rowery wodne, pontony, jachty żaglowe o długości kadłuba do 7,5 m oraz jachty motorowe, w tym skutery wodne, z silnikiem o mocy nie przekraczającej 50 kW.

2. PZU nie odpowiada za szkody, które:
1) zostały wyrządzone wskutek posiadania lub używania sprzętu, który nie miał wymaganych przepisami prawa atestów, przeglądów, badań;
2) wynikły z eksploatacji sprzętu niezgodnie z jego przeznaczeniem;
3) wyrządziły osoby, które nie miały wymaganych przepisami prawa uprawnień do prowadzenia małych jednostek pływających, chyba że nie miało to wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;
4) powstałe podczas kierowania małymi jednostkami pływającymi przez osoby, które zarobkowo zajmują się kierowaniem małymi jednostkami pływającymi;
5) powstały podczas udziału w regatach.

KLAUZULA NR 13

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY WYRZĄDZONE W ZWIĄZKU Z POSIADANIEM LUB UŻYWANIEM POJAZDÓW MECHANICZNYCH NIE PODLEGAJĄCYCH OBOWIĄZKOWEMU UBEZPIECZENIU ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ POSIADACZY POJAZDÓW MECHANICZNYCH.

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, strony postanawiają rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, oraz domownika, za szkody, które powstały w związku z posiadaniem lub używaniem przez nich pojazdów mechanicznych, które nie podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

2. PZU nie odpowiada za szkody, które wyrządziły osoby, które nie posiadały wymaganych przepisami prawa uprawnień do kierowania pojazdem mechanicznym, chyba że nie miało to wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego.

KLAUZULA NR 14

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY WYRZĄDZONE NAJEMCY.

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, strony postanawiają rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, oraz domownika, za szkody, które wyrządzili oni najemcy w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy najmu lokalu lub budynku zawartej z tym najemcą. Powyższy lokal lub budynek to mienie, którego ubezpieczony wskazany w dokumencie ubezpieczenia, lub domownik jest właścicielem lub współwłaścicielem lub, do którego przysługuje mu spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu lub prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej.

2. PZU nie odpowiada za szkody:
1) jeżeli najem lokalu lub budynku służy innym celom niż zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych najemcy;
2) wynikające z prowadzenia przez ubezpieczonego, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, lub domownika, działalności gospodarczej, która polega na wynajmie lokali lub budynków;
3) jeżeli umowa najmu nie została zawarta na piśmie.

KLAUZULA NR 15

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY POWSTAŁE PODCZAS ODBYWANIA PRAKTYK.

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, strony postanawiają rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego, który jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia, oraz domownika, za szkody, które wyrządzili oni w związku z praktyczną nauką zawodu poza siedzibą szkoły.

2. PZU nie odpowiada za szkody wyrządzone w związku z praktyczną nauką zawodów medycznych oraz zawodu farmaceuty, nauczyciela i pedagoga.

INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH

[Administrator i dane kontaktowe administratora i Inspektora Ochrony Danych]
Administratorem danych osobowych jest PZU SA z siedzibą w Warszawie, Rondo Ignacego Daszyńskiego 4,00-843 Warszawa.
Kontakt z administratorem jest możliwy za pośrednictwem adresu e-mail kontakt@pzu.pl lub pisemnie na wyżej wskazany adres siedziby administratora. We wszystkich sprawach z zakresu ochrony danych osobowych może Pani/Pan kontaktować się z wyznaczonym przez administratora Inspektorem Ochrony Danych. Taki kontakt może się odbyć drogą elektroniczną na adres e-mail IODpzu@pzu.pl lub pisemnie na adres PZU SA, IOD, Rondo Ignacego Daszyńskiego 4,00-843 Warszawa.

[Przetwarzanie danych]
Administrator może przetwarzać Pani/Pana dane w celu:

- zawarcia i wykonania umowy ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność przetwarzania danych do zawarcia i wykonywania umowy,
- oceny ryzyka ubezpieczeniowego w sposób zautomatyzowany w ramach profilowania klientów przed zawarciem umowy – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do zawarcia i wykonania umowy ubezpieczenia,
- marketingu bezpośredniego produktów i usług własnych administratora, obejmującego profilowanie w celu dostosowania przesyłanych treści marketingowych – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność przetwarzania do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest dostarczanie klientom informacji o produktach ubezpieczeniowych i innych produktach finansowych oferowanych przez PZU SA; w przypadku wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych w przypadku nieposiadania ubezpieczenia w PZU SA tj. w przypadku niezawarcia umowy ubezpieczenia lub po rozwiązaniu umowy ubezpieczenia, zgoda ta będzie podstawą prawną dla przetwarzania danych osobowych; do celów marketingu wykorzystywane będą podane dane kontaktowe oraz dane kontaktowe pozyskane w przyszłości,
- ewentualnie w celu dochodzenia roszczeń lub obrony przed roszczeniami związanymi z zawartą z Panią/Panem umową ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność przetwarzania do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość dochodzenia przez niego roszczeń oraz obrony przed roszczeniami wynikającymi z zawartej umowy ubezpieczenia,
- reasekuracji ryzyk – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność przetwarzania do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest zmniejszenie ryzyka ubezpieczeniowego związanego z umową zawartą z Panią/Panem,
- wypełniania przez administratora obowiązków dotyczących przechowywania dowodów księgowych dotyczących umów ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o rachunkowości,
- podejmowania ewentualnych czynności w związku z przeciwdziałaniem wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność przetwarzania do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość przeciwdziałania wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań.

Decyzje dotyczące wysokości składki ubezpieczeniowej będą podejmowane automatycznie tj. bez udziału człowieka, na podstawie Pani/Pana danych niezbędnych do dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego przez ubezpieczyciela w odniesieniu do przedmiotu ubezpieczenia. Decyzje będą oparte o profilowanie, tj. automatyczną ocenę ryzyka ubezpieczeniowego zawarcia z Panią/Panem umowy ubezpieczenia. W związku ze zautomatyzowanym podejmowaniem decyzji dotyczącej wysokości składki ubezpieczeniowej, ma Pani/Pan prawo do zakwestionowania tej decyzji, prawo do wyrażenia własnego stanowiska oraz wystąpienia o ponowne przeanalizowanie Pani/Pana sprawy i podjęcie decyzji przez pracownika.
Podanie danych osobowych w związku z zawieraną umową jest konieczne do zawarcia i wykonywania umowy ubezpieczenia oraz do dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego – bez podania danych osobowych nie jest możliwe zawarcie umowy ubezpieczenia.
Podanie danych osobowych w celach marketingowych jest dobrowolne.

[Okres przechowywania danych]
Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane do momentu przedawnienia roszczeń z tytułu umowy ubezpieczenia lub do momentu wygaśnięcia obowiązku przechowywania danych wynikającego z przepisów prawa, w szczególności obowiązku przechowywania dokumentów księgowych dotyczących umowy ubezpieczenia.
Administrator przestanie wcześniej przetwarzać dane wykorzystywane do celów marketingu bezpośredniego, obejmującego profilowanie, jeżeli zgłosi Pani/Pan sprzeciw wobec przetwarzania Pani/Pana danych w tym celu.
W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania danych jest zgoda, Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane do czasu jej wycofania.

[Przekazywanie danych]
Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępnione podmiotom i organom upoważnionym do przetwarzania tych danych na podstawie przepisów prawa.
Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępnione zakładom reasekuracji, a także mogą być przekazywane innym spółkom z Grupy PZU, jeśli wyraziła Pani/Pan zgodę na takie przekazanie.
Pani/Pana dane osobowe mogą być przekazywane podmiotom przetwarzającym dane osobowe na zlecenie administratora: dostawcom usług IT, podmiotom przetwarzającym dane w celu windykacji należności, agencjom marketingowym, czy też agentom ubezpieczeniowym, przy czym takie podmioty przetwarzają dane na podstawie umowy z administratorem i wyłącznie zgodnie z poleceniami administratora.
Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępnione podmiotom w państwach poza Europejskim Obszarem Gospodarczym w związku z realizacją umowy ubezpieczenia komunikacyjnego albo turystycznego.

[Pani/Pana prawa]
Przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do swoich danych osobowych oraz prawo żądania ich sprostowania, ich usunięcia lub ograniczenia ich przetwarzania.
Przysługuje Pani/Panu prawo do przenoszenia danych osobowych, tj. do otrzymania od administratora Pani/Pana danych osobowych, w ustrukturyzowanym, powszechnie używanym formacie nadającym się do odczytu maszynowego. Może Pani/Pan przesłać te dane innemu administratorowi.
W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest przesłanka prawnie uzasadnionego interesu administratora, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania Pani/Pana danych osobowych. W szczególności przysługuje Pani/Panu prawo sprzeciwu wobec przetwarzania danych na potrzeby marketingu bezpośredniego w tym profilowania.
W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest zgoda, ma Pani/Pan prawo jej wycofania. Zgodę można odwołać w każdym czasie w oddziale lub wysyłając e-mail na adres kontakt@pzu.pl albo pismo na adres PZU, ul. Postępu 18a, 02-676 Warszawa. Wycofanie zgody nie wpływa na zgodność z prawem przetwarzania dokonanego na podstawie zgody przed jej wycofaniem.
W celu skorzystania z powyższych praw należy skontaktować się z administratorem lub z Inspektorem Ochrony Danych, korzystając ze wskazanych wyżej danych kontaktowych.
Przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego zajmującego się ochroną danych osobowych w Polsce.